

Raportti tekijänoikeustiedosta tekoölyn aikakaudella julkaistu

Miten tekijänoikeus on huomioitava tekoölyn aikakaudella? Tätä pohtii kansainvälisen Tekijänoikeusinfrastruktuurin kehittämisverkoston CITE:n (Copyright Infrastructure Task Force) lokakuussa julkaisema raportti, [Interoperable, trustworthy, and machine-readable copyright data in the AI era](#). Raportti on tuotettu Kansalliskirjaston koordinoimassa hankkeessa, jonka tarkoitus pohjustaa keskustelua Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Hankkeessa on tarkasteltu generatiivisen tekoölyn vaikutusta julkaisujen elinkaariin viidessä tapauksessa (väitöskirja, tiedeartikkeli, sähkökirja, valokuva ja kausijulkaisun artikkeli). Raportissa käsitellään muun muassa avoimiin tunnisteisiin ja metadastandardeihin liittyviä kysymyksiä. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamassa hankkeessa Kansalliskirjaston kumppaneita olivat Latvian kansalliskirjasto, Culture Information Systems Centre (Latvia), Tallinnan teknillinen yliopisto ja Valunode OÜ (Viro).

Avoimen tieteen rahoituksen tiekartta esittää kuusi toimenpidettä

Avoimen tieteen ja tutkimuksen (AVOTT) kansallisen yhteistyön piirissä valmisteltu rahoitusta koskeva suositus julkaistiin lokakuussa. [Avoimen tieteen ja tutkimuksen rahoituksen tiekartta](#) sisältää kuusi toimenpide-ehdotusta. Ne liittyvät kansallisen strategiaryhmän perustamiseen, avoimuuden infrastruktuurien ylläpitämiseen, rahoitusta ja julkaisemista koskevaan keskusteluun, tutkimusrahoittajien ja tutkimusorganisaatioiden toimintaan sekä tutkimusyhteisön ulkopuolisen rahoituksen hyödyntämiseen. Tiekartan on laatinut AVOTT:n rahoitusryhmä.

Katsaus tuoreimpiin opinnäytteisiin yliopistoissa

Tieteellisten kirjastojen toimintaa käsitteleviä opinnäytteitä julkaistiin 1.11.2024–31.10.2025 välisenä aikana kaksi kappaletta. Heta Mikkosen (Oulun yliopisto) graduun, [Avoimen julkaisemisen kannustimet ja esteet – tapaustutkimus Itä-Suomen yliopiston yhteiskuntatieteiden ja kauppatieteiden tiedekunta](#), haastateltiin viittä Itä-Suomen yliopiston tutkijaa. Tutkimuksen perusteella tutkijoilla on myönteinen näkemys avoimesta julkaisemisesta, mutta ongelmaksi koettiin sen heikko meritoisuus. Tärkeinä kannustimina pidettiin julkaisumak-susopimuksia, rahoittajien vaatimuksia ja tieteen demokratisoitumista. Avoimuuden sijasta julkaisukanavan arvostus ja Jufo-luokitus nähtiin tärkeämpinä julkaisemisen kriteereinä.

Suvi Pukeron (Tampereen yliopisto) gradussa, [Parviälyä ja kahvihuonediplomatiaa: Haastattelututkimus tiedonhankinnan merkityksestä korkeakoulukirjastojen johtajien päätöksenteossa](#), selvitettiin 18 suomalaisen kirjastojohtajan työtehtäviä, tiedonhankintaa sekä tiedonlähteiden merkitystä päätöksenteossa. Tutkimuksen perusteella kirjastonjohtajien tärkeimpiä tiedonlähteitä päätöksenteossa ovat kollegat, asiantuntijat, organisaation tieto (mm. käyttötilastot) ja viranomaislähteet. Erityisesti henkilöitä käytettiin tiedonlähteinä lähes kaikissa päätöksentekoa vaativissa työtehtävissä.